

Waterwerk(t) voor de lepelaar!

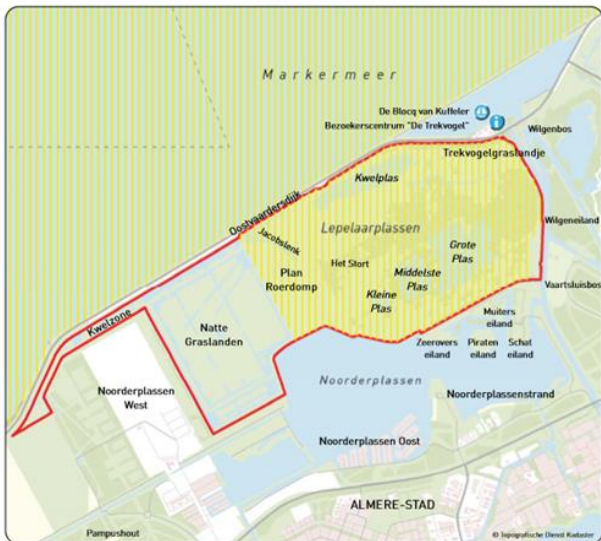
Susan de Koning

Onderzoeksvraag

Kan het **peilbeheer** in de Lepelaarsplassen bijdragen aan de terugkomst van de lepelaar als broedvogel?

Gebiedsbeschrijving

De Lepelaarsplassen is een natuurgebied in Almere dat ontstaan is na de drooglegging van Zuidelijk Flevoland in 1968. Het gebied is ongeveer 500 ha groot en is gesitueerd tussen de Oostvaardersdijk langs het Markermeer en het woon- en recreatiegebied de Noorderplassen⁽⁶⁾. De verschillende terreintypen in dit gebied zijn: rietland, ruigte, wilgenbos, nat grasland en open water. De Lepelaarsplassen is een Natura2000-gebied en moet daarom voldoen aan de Europese doelstellingen voor het gebied. De doelstellingen voor de Lepelaarsplassen zijn grotendeels instandhoudingsdoelstellingen voor (water)vogels zoals het baardmannetje en de lepelaar⁽¹⁾.

Figuur 1: Toponiemenkaart van de Lepelaarsplassen en omgeving^[1].

Resultaten

De lepelaar is in de Lepelaarsplassen in het voorjaar en in de zomer een algemeen voorkomende vogel⁽³⁾. Tot het jaar 2004 broedde de lepelaar ook in de Lepelaarsplassen, op een eilandje in de Middelste Plas. Door aantasting van de vegetatie op dit eiland door o.a. aalscholvers en grauwe ganzen is dit eiland ongeschikt geworden als broedplaats. De lepelaar broedt in het algemeen in uitgestrekte rietlanden met een wisselend waterpeil. Wanneer het broedgebied over een lange periode droog is worden de nesten beter bereikbaar voor roofdieren als de vos. Door een toenemende succesie van de rietvegetatie neemt de kwaliteit van het foerageergebied af en ook dit vermindert de geschiktheid van de Lepelaarsplassen als broedgebied⁽¹⁾. Het gebrek aan dynamiek in de waterstand wordt veroorzaakt door een relatief laag maximumpeil in het gebied. Dit komt door de lage (**afvoer**) stuwhoogte en de lage kadehoogten om het gebied. Wanneer er door een aanleg van een hogere kade en **kunstwerken** als **stuwen** er een hoger maximumpeil in het gebied komt

kan er onder aansturing van natuurlijke fluctuaties van **neerslag** en **verdamping** meer dynamiek in de waterstand gecreëerd worden⁽⁵⁾.

Figuur 3: Lepelaar⁽⁴⁾.

Conclusie

Wanneer het peilbeheer gericht wordt op een natuurlijke fluctuaties van het waterpeil doormiddel van een hoger maximumpeil en regenwaterdynamiek kan dit bijdragen aan de terugkomst van de lepelaar als broedvogel in de Lepelaarsplassen.

Figuur 2: Luchtfoto lepelaarsplassen⁽¹⁾.

Referenties

- [1] Provincie Flevoland (2013). *Beheerplan Lepelaarsplassengebied*. Lelystad: Provincie Flevoland.
- [2] Hamer, A.B. en Kuit, J.A. (1988). *De waterhuishouding in het natuurgebied de lepelaarsplassen in zuidelijk Flevoland over de periode 1982-1986*. Lelystad: Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders.
- [3] Vogelwacht Flevoland (2014). *Checklist Lepelaarsplassen 1998-2013*. Geraadpleegd op 17 januari 2015, van <http://www.vogelwachtflevoland.nl/wp-content/uploads/2014/07/Checklist-Lepelaarsplassen-1998-tm-2013.pdf>
- [4] De Groot, H.J. (n.d.). *Lepelaar*. Gedownload op 17 januari 2015, van <http://www.natuurfoto-zeevang.nl/vogelalbum/Overige%20soorten/slides/lepelaar.html>
- [5] Hesp, C., Jansen, J., Schaeffer, M. en van der Welle, M. (2012). *GGOR-TOP gebied Lepelaarsplassen*. Amsterdam: Haskoning Nederland BV.
- [6] Het Flevo-landschap (2014). *Lepelaarsplassen*. Geraadpleegd op 17 januari 2015, van <http://www.flevo-landschap.nl/Gebied-Uitgebreid/47/Lepelaarsplassen>